

[Ministeren for offentlige Arbejder.]

Banerne allerede af den Grund, at der neppe findes en Liebhaber til dem, og jeg vil mene, at det Arbejde, der nu er godt i Gang indenfor Statsbanerne, vil lide Afbræk, hvis man nu for Alvor skulde slaa ind paa andre Veje end dem, man har benyttet i de senere Aar: Simplifikationer og Forøgelse af Indtægterne.

Jeg mener derfor ikke, at det vil give stort Udbytte at beskæftige sig med Tilrettelæggelse af Forslag, saaledes som foreslaaet i Lovforslaget. Jeg tror, at jeg for mit Vedkommende og ogsaa Statsbanernes Administration for sit Vedkommende kan anvende Tiden nyttigere baade for Staten og for Statsbanernes Interesser. Jeg kan derfor ikke medvirke til Fremsettelse af et saadant Forslag paa det Grundlag, der er udviklet i det foreliggende Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Wille-
sen): Den højtærede Trafikminister begyndte med at henvise til den historiske Udvikling. Det er ikke altid noget stærkt vejende Argument, thi Udviklingen skifter somme Tider Spor, og det samme kunde være Tilfældet for de danske Statsbaner. Endvidere henviste den højtærede Minister til, at mange lokale Baner havde været med til at ophjælpe visse Egne. Man erindrer uvilkaarligt, at der var en Tid, som paa Grund af Forholdenes Magt nu er forbi, da enhver ordentlig Rigsdagsmand følte det som sin Pligt at komme hjem med en Bane i Lommen; gjorde han ikke det, blev det taget som Tegn paa, at han ikke var tilstrækkelig energisk og indflydelsesrig, og mange Vælgere følte sig da dybt skuffede. Mange af disse Baner — man kunde vel kalde dem Rigsdagsbaner — er vel nok noget nær Statsbanernes Smertensbørn, og at opretholde dem af Hensyn til de paa-gældende Egne, naar de alligevel ikke kan bære sig, forekommer mig at være at gøre dem til filantropiske Foretagender, og jeg tror ikke, at Banerne skal være filantropiske Foretagender.

Naar den højtærede Minister henviste til, at de private Baner ogsaa har meget ugunstige Vilkaar og arbejder under megen Modvind, er det ikke saa underligt, for jeg betonede, at det netop var Lokaltrafikken, der var vanskeligst stillet. Jeg maa i Grunden beklage, at den højtærede Minister ikke kom stærkt ind paa den Side af Sagen, thi det vilde have interesseret mig at høre hans Syn paa Tilstanden, og hvilke Udveje han tænker sig paa det Punkt. Jeg tror ikke, at Motortrafikken vil gøre Underværker,

men jeg ser, at den har gjort meget store Indhug i Statsbanernes Arbejdsomraade, og jeg tror, at den kunde gøre endnu større, naar man ikke lagde den kunstige Hindringer i Vejen. Naar den højtærede Trafikminister forekastede os, at saa vilde Vejenes Merudgifter blive lagt paa Grundejerne, vil jeg dertil sige, at vi ud fra vor Opfattelse ikke har noget derimod; thi man kan ikke undgaa at lægge Mærke til, at den stærkt forøgede Motortrafik har bevirket en lignende Stigning i Grundværdierne langs Vejenes Hovedlinier, som Jernbanerne har bevirket for deres Vedkommende, og vi anser det for rimeligt, at de, der saaledes drager Gavn og Fordel af en Forandring i de tekniske Vilkaar, ogsaa er med til at betale det offentliges Udgifter dertil. Jeg kan i hvert Tilfælde oplyse, at vi ikke stemte for Motorloven i Fjor, men undlod at stemme netop ud fra den Betragtning, at disse Spørgsmaal maa afgøres i Sammenhæng med Spørgsmaalet om Jernbanernes Fremtid.

Naar den højtærede Minister pegede paa, at der var Balance paa den egentlige Drift, og at det store Underskud først fremkommer, naar man skal til at tale om Renter og Afskrivninger, er det, synes jeg, en meget svag Trøst; thi en privat Forretning vilde dog vel finde det meget betænkeligt, om man skulde blive ved med i længere Tid at køre paa den Maade og indrette hele sin Forretningsgang ud fra saadanne Synspunkter.

Naar den højtærede Minister mente, at jeg havde sagt, at Takstnedsættelser ikke virkede, er det at lægge mere ind i mine Ord, end jeg sagde. Jeg sagde nemlig, at de ikke virkede *tilstrækkeligt*, og selv om der er sket en Bedring — og det kan kun glæde mig —, er det dog tvivlsomt, om denne Bedring er tilstrækkelig; jeg tror i alt Fald, at de fleste vil se det, før de tror det.

Naar den højtærede Minister mente, at der ingen Privatkapital var anbragt i de tyske Rigsbaner, maa jeg heroverfor gøre opmærksom paa, at 2 Milliarder blev dog udbudt som Præferenceaktier. En Driftsform som den belgiske, hvor Staten garanterer en vis Aktiedividende, har vi selvfølgelig ikke tænkt paa. Der er den Forskel paa den Plan, jeg skitserede, og den belgiske Ordning, at de belgiske Aktionærer havde Mulighed, ja, Sikkerhed for en vis Dividende, de havde Mulighed for — saa vidt jeg forstod den højtærede Minister — at komme saa højt op, det skulde være, medens jeg foreslog en Ordning, hvor der ad naturlig Vej, gennem